

IGAZSÁGÜGYI MINISZTER

**Dr. Sulyok Tamás úr,
az Alkotmánybíróság elnöke**

Iktatószám: XX-AJFO/265/2019.
Hivatkozási szám: IV/1256/2019.

**Dr. Bitskey Botond úr,
az Alkotmánybíróság főtitkára
részére**

Alkotmánybíróság
Budapest
Donáti u. 35-45.
1015

Tárgy: a IV/1256/2019. számon érkezett indítvánnyal kapcsolatos jogi vélemény

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Főtitkár Úr!

A tárgybeli ügyben az alkotmányjogi panasz indítványozója az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdése alapján a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 176. § (1) bekezdés j) pontjának alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.

Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló polgári peres eljárásban fogyasztói kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérte. Az elsőfokú bíróság a keresetlevelet a Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontja alapján hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve végzésével visszautasította. A másodfokon eljáró bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott jogszabályi rendelkezés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, valamint ellentétes az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével.

Az indítvány által támadott jogszabályi rendelkezésekkel összefüggésben jogi véleményemről az Alkotmánybíróságról 2011. évi CLI. törvény 57. § (1b) bekezdésére tekintettel az alábbiak szerint tájékoztatom.

I. Az indítvány tartalma

Az indítványozó mint felperes az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló polgári peres eljárásban fogyasztói kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérte. Az elsőfokú bíróság a keresetlevelet visszautasította Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontja alapján. Döntését azzal indokolta, hogy a keresetlevél nem felelt meg a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 tv.) 37. § (1) bekezdésének, mert az elsődleges kereseti kérelem vonatkozásában csak utaltak a mellékletbeli elszámolásra, de maga a keresetlevél nem tartalmazott ezen alapuló határozott kérelmet. A másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában is arra hivatkozott az elsőfokú bíróság, hogy nem került meghatározásra összegszerűen a határozott kérelem. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta részben eltérő indokolással.

A Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontja szerint a bíróság – hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve – a keresetlevelet visszautasítja, ha az nem tartalmazza a 170. §-ban, illetve törvényben előírt egyéb kötelező tartalmi elemeket, illetve alaki kellékeket vagy a felperes nem csatolta a 171. §-ban, illetve törvényben előírt egyéb kötelező mellékleteket.

Az indítványozó álláspontja szerint a támadott jogszabályi rendelkezés sérti az állampolgároknak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát. A bírósághoz fordulás jogának korlátozását jelenti ugyanis az indítványozó szerint, hogy a Pp. 170. §-ában több olyan tartalmi kellék kerül meghatározásra a keresetlevél vonatkozásában (például kereseti kérelem határozottsága, vagy az érvényesíteni kívánt jog, a tényállítás és a kereseti kérelem közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelés), amelyek jogalkalmazói mérlegeléstől teszik függővé a perindítás lehetőségét.

II. Szakmai álláspont

II.1. Az indítványozó álláspontja szerint a Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontja alapján a bíróság a keresetlevél befogadhatóságáról való döntés során a kereset érdemében való döntés tekintetében is értékelést, elő-bírálatot végez és különbséget tesz a keresetlevél alaki és tartalmi elemeinek megfelelősége között. A Pp. 170. §-ában olyan tartalmi kellékek találhatóak (jogi érvelés, keresethalmazat), amelyek az eljáró bíróság számára lehetőséget biztosítanak arra, hogy egyéni mérlegelés alapján döntsék el, hogy a fél bírósághoz fordulhat-e.

Indokolt előre bocsátani, hogy a jogalkotó mindig is támasztott tartalmi követelményeket a keresetlevél vonatkozásában, mivel ez az a beadvány, amely megindítja a peres eljárást és egyben alapvetően meghatározza a jogvita kereteit is.

A Pp. kiemelt jogalkotói célkitűzése volt a koncentrált per feltételeinek megteremtése. A kontradiktórius eljárás keretei között az ellenérdekű fél a védekezéshez való jogát is csak megfelelően előkészített keresetlevél alapján tudja teljes körűen gyakorolni.

Ehhez az szükséges, hogy a pert megindító alapirat, azaz a keresetlevél tartalmazza mindazokat az adatokat, amelyek anyagi jogi és eljárásjogi szempontból a legfontosabbak az eljárás sikeres folytatásához. A Pp. 170. §-ában foglaltak szerint a keresetlevél bevezető és záró részében a felperesnek az eljárásjogi szempontból releváns adatokat, míg a keresetlevél érdemi részében az anyagi jogi szempontból releváns állításait, kérelmeit, indítványait kell előadnia.

A Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontja szerint a bíróság – hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve – a keresetlevelet visszautasítja, ha az nem tartalmazza a 170. §-ban, illetve törvényben előírt egyéb kötelező tartalmi elemeket, illetve alaki kellékeket vagy a felperes nem csatolta a 171. §-ban, illetve törvényben előírt egyéb kötelező mellékleteket.

A Pp. 176. §-ának szóhasználatában a kötelező tartalmi elemek hiánya azt jelenti, hogy a felperes nem tett eleget a Pp. 170. §-ában előírt – mind az eljárásjogi szempontból releváns adatokra, mind az anyagi jogi szempontból lényeges előadásokra vonatkozó – előadási kötelezettségének, míg az alaki kellékhiány azt jelenti, hogy a felperes nem a Pp. 114. §-ában „A beadvány alaki kellékei” cím alatt, a beadványokra vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően terjesztette elő keresetlevelét.

A kötelező tartalmi elemek hiánya és a kellékhiány megfelelő értelmezése felől a Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontjához fűzött miniszteri indokolás sem hagy kétséget. E szerint „A Javaslat a törvényszéki általános hatáskörre és kötelező jogi képviseletre épülő szabályozással összhangban a törvényben előírt kötelező tartalmi elemeket, mellékleteket nélkülöző keresetlevél esetén a jogi képviselővel eljáró fél keresetlevelét nem tartja befogadhatónak. A kötelező tartalmi kellékeket sem tartalmazó keresetlevéllel azonos módon kezeli a beadványokra vonatkozó alaki kellékeket nélkülöző (pl. aláírás) keresetlevelet és az eljárási illetékfizetési kötelezettséggel kapcsolatos mulasztást. A hatályos Pp. szabályozását megtartva és azt a Javaslat szerinti valamennyi új kötelező tartalmi elemre és mellékletre kiterjesztve hiánypótlási felhívás kiadását mellőzi, mivel a jogi képviselőtől elvárható valamennyi törvényben előírt kötelező kelléket tartalmazó keresetlevél elkészítése. A járásbíróson nem jogi képviselővel eljáró fél esetében azonban a Javaslat erre vonatkozó fejezete a visszautasítást továbbra is az eredménytelen hiánypótlási felhíváshoz köti.”

A kötelező tartalmi elemeket magában foglaló keresetlevél előterjesztésének előírása korántsem jelenti azt, hogy a keresetlevél csak akkor teljesíti ezt a követelményt, ha az abban előadottak érdemben is helyesek és koherensek.

Ezzel összefüggésben fontos hangsúlyozni, hogy a tartalmi követelmények teljesítése annyiban formális, hogy ha azokat a fél teljesíti – függetlenül azok tartalmi helyességétől, következetességétől, vagy kompatibilitásától – akkor a keresetlevél visszautasításának helye nincs, a keresetlevelet perfelvételre alkalmasnak kell tekinteni, azt be kell fogadni, és a perfelvételi szak keretei között az anyagi pervezetés [Pp. 237. §] eszközeivel kell tisztázni az esetleges következetlenségeket, kijavítani a hibákat.

E következtetés nem csak a jogszabályi rendelkezések értelmezéséből, hanem a Pp. 170. §-ának és 237. §-ának összevetéséből is levezethető. A Pp. 237. § (1) bekezdése alapján ugyanis, ha a fél perfelvételi nyilatkozata – e § alkalmazásában ideértve a keresetlevélben feltüntetett nyilatkozatokat is – hiányos, nem kellően részletezett vagy ellentmondó, a bíróság közrehat abban, hogy a fél a perfelvételi nyilatkozatát teljes körűen előadja, illetve annak hibáit kijavítsa.

A Pp.-t értelmező konzultációs testületek többször is foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy miként kezelendő a Pp. 170. §-a szerinti valamennyi tartalmi elemet magában foglaló, de pl. következtetlen kereset. Ezek a kérdések alapvetően a keresetlevél érdemi részében [Pp. 170. § (2) bekezdés] előadott felperesi állítások, kérelmek, indítványok értékelésére/értékelhetőségére irányultak.

A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Tanácskozása (a továbbiakban: CKOT) 2017. július 7-ei ülésének 10. számú állásfoglalása ezzel kapcsolatban az alábbiakat fogalmazta meg:

„Kérdésként merül fel, hogy ha a keresetlevél a 170. § valamely pontjában felsorolt tartalmi követelményeket illetően tartalmaz valamit, de az nem felel meg a törvény követelményének (mert például a kereseti kérelem nem határozott, egyértelmű és végrehajtható), vagy nem teljes körű (például az érvényesíteni kívánt jogot vagy a kereseti kérelmet megalapozó egy tényt nem tartalmaz), úgy hiánypótlási felhívás kiadásának [176. § (2) bekezdés e) pont] vagy visszautasításnak [176. § (1) bekezdés j) pont] van-e helye. A Kúria álláspontja szerint az alábbi értelmezést javasolt elfogadni:

1) Ha a keresetlevél nem tartalmaz valamely, a 170. §-ban felsorolt kötelező tartalmi elemet, úgy a keresetlevél visszautasításának van helye [176. § (1) bekezdés j) pont].

2) Ha a keresetlevél a 170. § minden pontjához tartalmaz valamit, de azok nem felelnek meg a törvény követelményének vagy nem teljes körűek, úgy hiánypótlás kiadásának van helye, figyelemmel a 176. § (2) bekezdés e) pontjára.

3) Ha a keresetlevélben előadottak megfelelnek a törvény követelményének és teljes körűek, de inkompatibilisek (a kereset következtelen), mert például a határozott és végrehajtható kereseti kérelem nem következik az érvényesíteni kívánt jogból, ebben az esetben nincs helye sem hiánypótlásnak, sem visszautasításnak. A keresetlevelet a perfelvételre alkalmasként kell kezelni, így azt az alperessel közölni kell [179. § (1) bekezdés], és – ha az alperes írásbeli ellenkérelmet vagy beszámítást tartalmazó iratot előterjeszt – a perfelvétel során anyagi pervezetéssel [237. §] kell közrehatni abban, hogy a felperes a keresetlevélben feltüntetett nyilatkozatainak hibáit kijavítsa.”

A Pp. 170. § (2) bekezdés d) pontjában rögzített ún. jogi érveléssel kapcsolatos jogirodalmi álláspontok is jól szemléltetik a keresetlevél érdemi részében előadottak értékelésével kapcsolatos hozzáállást.¹

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX törvény magyarázata című kiadvány szerint „a jogi érvelés új követelménye a felperest átgondoltabb igényérvényesítésre szorítja és a bíróság számára a fél valódi jogérvényesítési szándékának tisztázásában kiindulási alapot nyújt.”²

A polgári perrendtartás és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja szerint „a jogi érvelés hiányossága soha nem eredményezhet feltétlen visszautasítási okot. (...) Az ilyen jogi érvelés terjedelme, mélysége magától az érvényesített jogtól is erősen függ és miként a bíróság ítéletének jogi indokolása ugyanazon tényállás és elbírált jog mellett lehet bővebb és szűkszavúbb, úgy a jogi képviselő által készített keresetlevél sem hiányos amiatt, hogy a jogi érvelés valamennyi eszköztárát, a nyelvtani érveléstől az alkotmánykonform értelmezésig, precedensítéletek megjelölésével nem merítette ki.”³

A Kommentár a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez című kiadvány a keresetlevél hiányossága mint visszautasítási ok vonatkozásában a következőket említi: „E körben a bíróság csak azt vizsgálhatja, hogy az adott kérelmekkel a keresetlevél rendelkezik-e, de a tartalmi értékelés nem végezhető el e visszautasítási ok fennállásának vizsgálata körében,

¹ A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényre (régi Pp.) vonatkozó bírói gyakorlat is hasonló álláspontra helyezkedett a keresetlevélben előadottak tartalmi értékelésével kapcsolatban. A BDT2012. 2647. számú állásfoglalás szerint „annak eldöntése, hogy a felperest megilleti-e az általa érvényesíteni kívánt jog és az általa megjelölt tények, bizonyítékok elegendőek-e az anyagi jogi jogosultsága megállapításához, nem a keresetlevél eljárásjogi törvényben foglalt feltételei fennállásának vizsgálata körébe tartozik, hanem a kereseti kérelem érdemi elbíráltása körébe tartozó kérdés.”

² Prof. Dr. Wopera Zsuzsa (szerk.) (2017): *A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX törvény magyarázata* Wolters Kluwer Kiadó 257. oldal

³ Prof. Dr. Varga István (szerk.) (2018): *A polgári perrendtartás és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja I.* kötet HVG-ORAC Kiadó 743. oldal

mivel ennek a visszautasítási oknak csupán az a célja, hogy a felperest teljes körű nyilatkozatra bírja, és nem az, hogy a felperesi előadást értékelje, minősítse is a bíróság (pl. a felperes megjelöl egy jogalapot, de a bíróság szerint nem a megfelelőt, vagy előadja a tényeket, de hiányosan, vagyis minden olyan kérdésben, amely a bíróság szerint releváns lenne – ezekben az esetekben ez a visszautasítási ok nem alkalmazható).⁴

A jogirodalmi álláspontokra is figyelemmel fontos hangsúlyozni, hogy a jogérvényesítési hibák kiküszöbölését célzó, alapelvi szinten is rögzített bírói közrehatási, anyagi pervezetési tevékenység csak a per kereteit meghatározó alapiratok előterjesztését követően léphet működésbe.

A jogalkotó az anyagi pervezetést éppen erre tekintettel a Pp. XIV. fejezetében, „A perfelvételi és érdemi tárgyalási szakban alkalmazandó közös rendelkezések” között helyezte el. Ezzel az elhelyezéssel is egyértelműen kifejezésre kívánta juttatni, hogy a bírói anyagi pervezetés a perfelvételi szaktól kezdődik, hiszen a jogvita kereteit, a rendelkezési elv markáns érvényesülése érdekében a feleknek kell meghatározniuk, mely kereteket a peralapítás körében a felperes a keresetlevél, míg az alperes az ellenkérelem benyújtásával határozza meg. Ez a Pp. 237. § (5) bekezdéséből is levezethető, mely szerint *„a bíróság a felek kérelmének és jogállításának korlátain belül gyakorolja az anyagi pervezetést [...]”*

A Pp. 237. § (1) bekezdésében a keresetlevélre történő utalás azért kerül nevesítésre, mert a bíróságnak a perfelvételi szakban a keresetlevél ellentmondásai, hiányai esetében is élnie kell az anyagi pervezetés eszközeivel. A bíróság azonban csak a perfelvételi szakban, az ellenkérelem előadását követően végezheti el a felperesi kereseti előadás anyagi jogi szempontú értékelésén alapuló anyagi pervezetést a keresetlevél tekintetében.

Az indítványban hivatkozott keresetlevéllel kapcsolatos tartalmi feltételek előírásának célja tehát, hogy kiindulási alapot nyújtson a jogvita kereteinek tisztázásához, illetve a tárgyalás megfelelő előkészítéséhez, ami a hatékony jogérvényesítés és jogvédelem, valamint a tisztességes és észszerű határidőn belül lefolytatható eljárás alkotmányos követelményének való megfelelést szolgálja.

A jogalkalmazói tevékenység indítványozó által hivatkozott anomáliái álláspontom szerint arra vezethetők vissza, hogy az új szabályozással kapcsolatos jogalkalmazói felkészülési folyamat még jelenleg is tart, még nem alakult ki stabilnak mondható jogalkalmazói gyakorlat.

Azonban a jogalkalmazás esetleges helytelensége a törvényi rendelkezések alaptörvényellenességét nem alapozza meg, a megjelölt jogszabályi rendelkezések **nem tartalmaznak olyan előírást, amelyek feljogosítanák az eljáró bíróságot a perfelvételi nyilatkozatok tekintetében tartalmi-mérlegelési jogkör gyakorlására a keresetlevél visszautasítása körében.** A Pp. 170. §-ának ilyen jelleggel történő esetleges értelmezését pedig a Pp. anyagi pervezetést meghatározó 237. §-a eleve ki is zárja.

II. 2. Az indítványozó kifogásolja, hogy a Pp. visszautasítás terhe mellett megköveteli a felperestől, hogy kereseti kérelme lényegében megegyezzen a bíróság majdani határozatával.

Indokolt előrebocsátani, hogy a *határozott kereseti kérelem, a petitum* előterjesztésének követelménye nem újonnan bevezetett rendelkezése a polgári perrendtartásnak.

⁴ Prof. Dr. Wopera Zsuzsa (szerk.) (2017): *Kommentár a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez* Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó 365. oldal

A polgári perrendtartásról szóló 1911. évi I. törvénycikk (a továbbiakban: Plósz-féle Pp.) 129. §-a szerint „a keresetlevélnek magában kell foglalnia:

1. a bíróság megjelölését;

2. a felek megjelölését nevük, állásuk vagy foglalkozásuk, perbeli állásuk és lakásuk szerint, valamint a felek képviselőinek nevét, állását vagy foglalkozását és lakását;

3. a perfelvételi határnapon előadandó kereset közlését, vagyis a jog előadását, a melyet a felperes érvényesíteni akar, és határozott kérelmet.”

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 121. § (1) bekezdés e) pontja is a törvény hatályba lépésétől kezdődően a keresetlevél kötelező tartalmi elemeként írta elő a bíróság döntésére irányuló határozott kérelem megjelölését. Arra vonatkozóan, hogy a kereseti kérelem mikor tekinthető „határozottnak” évtizedek alatt kimunkált bírói gyakorlat áll rendelkezésre. E szerint a kérelemnek határozottnak kell lennie egyrészt a kereset irányára, vagyis arra vonatkozóan, hogy a felperes megállapítást, jogalakítást, vagy marasztalást kér. Másrészt a kereset tárgyára vonatkozóan is, mivel a felperesnek pontosan kell megjelölnie, hogy milyen főkövetelést és járulékokat kér és mely időponttól kezdődően. A határozott kereseti kérelem magában foglalja azt is, hogy a felperesnek kell megjelölnie az általa elvárt alperesi teljesítési határidőt is. A bírói gyakorlat szerint a kereseti kérelemnek határozottnak, egyértelműnek és végrehajthatónak kell lennie.

A bíróság döntésére irányuló határozott és összszzerűen is pontosan megjelölt kereseti kérelem szükségessége garanciális jelentőségű.

A Pp. 2. §-a alapján a felek szabadon rendelkeznek perbe vitt jogaikkal, a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez kötve van. A rendelkezési elvből és az abból következő kérelemhez kötöttség elve alapján megállapítható, hogy a kereseti kérelem határozza meg a polgári per kereteit. A bíróság ítéleti döntésében sem terjeszkedhet túl a felek kérelmein [Pp. 342. § (1) bekezdés].

A kérelemhez kötöttség elvéből következik, hogy a félnek határozott kérelmet kell előterjesztenie ahhoz, hogy kérelme érdemben elbírálható legyen. A bíróság a fél jognyilatkozata hiányában a kérelem tartalmát nem állapíthatja meg, mert a fél kérelme köti a bíróságot, azon nem terjeszkedhet túl az ellenérdekű fél jogainak tiszteletben tartására is tekintettel. Összetett elszámolási vita esetében – amelyben a jogvita összetettsége a szerződéses jogviszony összetettségéből következhet – elengedhetetlen, hogy a fél kellően konkrét kérelmet terjesszen elő, ha az elszámolást is érintő többletigényt terjeszt elő. E nélkül a jogvita nem bírálható el.

A határozott kereseti kérelem garanciális jelentősége jól szemléltethető az ítélet hatályú bírósági meghagyás jogintézményével. Ha az alperes az írásbeli ellenkérelem előterjesztését elmulasztja és beszámítást tartalmazó iratot sem terjeszt elő, a bíróság hivatalból, tárgyaláson kívül, az alperest a vele közölt kereseti kérelemnek megfelelően bírósági meghagyással kötelezi [Pp. 181. § (1) bekezdés]. Adott esetben tehát anélkül is születhet ítéleti hatályú határozat, hogy a bíróságnak rendelkezésére állna alperesi nyilatkozat a kereseti kérelemmel kapcsolatban. Ilyenkor a bíróság határozatának rendelkező része kizárólag a kereseti kérelemre alapul, amelynek határozottsága nélkül törvényes döntés nem hozható. A bíróság ugyanis nem mérlegelheti ilyenkor például egy becsatolt táblázat, kimutatás, vagy melléklet alapján azt, hogy az abban szereplő tételek vagy összesített összegek közül melyik illeti meg a felperest. A bírósági meghagyásban a felperes által konkrét követelésként megjelölt összeget kell feltüntetnie határozata rendelkező részében.

Azaz a határozott kereseti kérelemnek olyannak kell lennie, hogy az alapján a bíróság ítélet hatályú döntésének rendelkező része megállapítható legyen. E követelmény a polgári per egyik alapeleme, – az ellenérdekű fél jogainak a figyelembevétele mellett – a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot kiteljesítő rendelkezés.

A Pp. kifejezetten nevesíti is a régi Pp.-ben ki nem fejezett, de a bírói jogalkalmazói gyakorlat által kifejezetten beleértett tartalmat, azaz azt, hogy a keresetlevél érdemi részében fel kell tüntetni a bíróság *ítéleti rendelkezésére* irányuló határozott kereseti kérelmet [Pp. 170. § (2) bekezdés a) pont]. A Pp. szóhasználata tehát megváltozott, de ez érdemi tartalmi változást nem eredményezett a normaszöveg tekintetében, csupán egyértelművé tette annak tartalmát.

A kereseti kérelemnek tehát nem a bíróság majdani teljes ítéletével kell megegyeznie. Nem az a célja – és ilyen törvényi előírás nem is tartalmaz a Pp. –, hogy a keresetlevélben megfogalmazott például marasztalási igény és az ahhoz kapcsolódó tényállás, jogalap megjelölés és jogi érvelés következetesen jelenítse meg a bíróság majdani érdemi határozatának konkrét tartalmát.

A határozott kereseti kérelem funkciója, hogy olyan pontossággal jelenítse meg a felperes konkrét igényét (függetlenül annak tény- és jogalapjától), hogy a kereseti kérelem befogadását követően lefolytatott érdemi vizsgálat során a bíróság vizsgálati és döntési jogköre egyértelmű legyen.

Megjegyzem, hogy a DH2 tv. 37. § (1) bekezdésébe foglalt határozott kérelem tartalmára vonatkozó követelmény (összszersűség megjelölése) is csupán a Pp. hivatkozott jogszabályi rendelkezésén alapul, nem támaszt olyan többletkövetelményt, amelyet a DH2 tv. hatálya alá nem tartozó eljárásokban ne kellene alkalmazni.

II. 3. *Az indítványozó megjegyzi, hogy a régi Pp. az idézés kibocsátása nélküli elutasítások lehetséges okai között okkal nem szabályozta azt az esetkört, hogy ha a keresetlevél nem tartalmazza a jogszabályban meghatározott kellékeket, akkor azt hiánypótlás nélkül, idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani.*

Indokolt rámutatni arra, hogy a régi Pp. a hatályos Pp.-vel egyezően tartalmazott arra vonatkozó szabályt, hogy **ha a jogi képviselővel eljáró fél kellékhiányosan nyújtja be keresetlevelét, akkor azt a bíróságnak idézés kibocsátása nélkül el kell utasítania.**

A régi Pp. 124. § (2) bekezdése szerint a bíróság a keresetlevelet – hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve – idézés kibocsátása nélkül elutasítja, ha

a) *a jogi képviselővel eljáró fél keresetlevele nem tartalmazza a 121. § (1) bekezdésében és a 121/A. § (2) bekezdésének a) vagy b) pontjában foglaltakat vagy*

b) *a jogi képviselő nem csatolta a meghatalmazását vagy*

c) *a jogi képviselővel eljáró fél elmulasztotta az eljárási illeték megfizetésére vonatkozó kötelezettség teljesítését.*

Az idézett jogszabályi rendelkezésnek ugyanaz volt a célja, mint az alkotmányjogi panasszal támadott rendelkezésnek. A professzionális szaktudással rendelkező jogi képviselőtől elvárható, hogy olyan keresetlevelet nyújtson be, amely megfelel a törvényben meghatározott, keresetlevéllel szemben támasztott tartalmi követelményeknek.

A hatályos Pp. is csak jogi képviselővel eljáró fél esetén helyezi kilátásba a hiánypótlás nélküli visszautasítást, a Pp. 248. § (1) bekezdésében meghatározott kivételszabályra tekintettel [vö. Pp. 72. § (1) bekezdés]. Kiemelendő, hogy a Pp. a 176. § (2) bekezdése ugyanakkor nevesít olyan eseteket – szemben a régi Pp. jogi képviselővel benyújtott

keresetlevélre vonatkozó szabályával – amikor a jogi képviselő által benyújtott keresetlevél esetén is hiánypótlásnak van helye, és csak ennek nem teljesítése esetén utasítja vissza a bíróság a keresetlevelet.

Emellett rámutatnak arra, hogy a Pp. 178. § (1) bekezdése alapján a keresetlevél visszautasítása esetén a keresetlevél előterjesztésének joghatásai fennmaradnak, ha a felperes az ügy előzményére hivatkozással, a visszautasító végzés jogerőre emelkedésétől számított harminc nap alatt a keresetlevelet szabályszerűen – a már megfelelően becsatolt mellékletek kivételével – újra előterjeszti, vagy igényét egyéb úton szabályszerűen érvényesíti.

III. Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata

Az indítványozó álláspontja szerint a Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontja alaptörvény-ellenes, mert sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárásához fűződő jogát. Erre tekintettel végezetül érdemes felhívni a figyelmet az Alkotmánybíróság gyakorlatának egyes vonatkozásaira, amelyek az ügygel összefüggésben relevanciával bírhatnak.

Az Alkotmánybíróság számos határozatában foglalkozott a tisztességes bírósági eljárásról való joggal: „Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a XXVIII. cikk (1) bekezdése egyrészt magában foglalja – általában véve – a bírósághoz fordulás jogát, másrészt eljárási garanciákat követel meg. A bírósághoz fordulás joga azt a kötelezettséget rója az államra, hogy a polgári jogi, munkajogi jogok és kötelezettségek (jogviták) elbírálására bírói utat biztosítson. A bírósághoz fordulás joga – figyelemmel az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésére – nem jelent korlátozhatatlan alanyi jogot a perindításra. Azonban – szintén az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján – a korlátozás nem érintheti az alapvető jog lényeges tartalmát, a korlátozásra egy másik alapvető jog vagy alkotmányos érték védelméhez feltétlenül szükséges mértékben és az elérni kívánt céllal arányosan kerülhet csak sor.” {3238/2015. (XII. 8.) AB határozat, Indokolás [25], 36/2014. (XII. 18.) AB határozat, Indokolás [66]}

Az Alkotmánybíróság a 2218/B/1991. AB határozatában – a régi Pp. 130. § (1) bekezdés b) és h) pontjainak vizsgálata körében – úgy fogalmazott, hogy az „Alkotmány nem zárja ki a keresetindítási jogot korlátozó törvényi rendelkezéseket, ezek alkotmányszerűségéhez azonban hozzátartozik a korlátozás elkerülhetetlenül szükséges és az elérni kívánt céllal arányos volta. A keresetindítási jog a személynek az a joga, hogy a megsértett alanyi jogának orvoslása végett a bírósághoz forduljon. Az Alkotmányban biztosított keresetindítási jogot a Pp 130. § (1) bekezdés a)–j) pontjai (az úgynevezett perelőfeltételek) korlátozzák. Ha a keresetindítási jog hiányzik, akkor a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja.” (ABH 1993, 580, 582–583.)

Az Alkotmánybíróság egy későbbi határozatában megállapította, hogy „nem sérti a bírósághoz fordulás jogát egy olyan perakadály megfogalmazása, amely alapján a bíróság a kereset teljesítésének konkrét eljárásjogi és anyagi jogi előfeltételeiről, az érvényesíthetőség elvi lehetősége felől dönt.” {3238/2015. (XII. 8.) AB határozat, Indokolás [29]}

IV. Összegző álláspont

Összefoglalóan megállapítható, hogy a keresetlevél kötelező tartalmi elemeivel kapcsolatos törvényi elvárás abban fejeződik ki, hogy az azokkal kapcsolatos nyilatkozatokat a keresetlevél tartalmazza. Önmagában az a körülmény, hogy ezek a nyilatkozatok nem következetesek, vagy érdemben nem helyesek, a keresetlevél visszautasítását nem eredményezhetik. A bíróság a keresetlevél befogadhatóságának vizsgálata során a

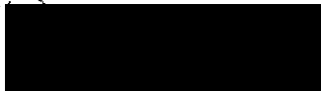

keresetlevélben foglalt nyilatkozatok tartalmának érdemi értékelését nem végezheti el, ez az értékelés csak az ítéleti döntés meghozatala során valósulhat meg. A nyilatkozatok „előértékelése” kifejezetten nem következik a szabályozásból, különös tekintettel az anyagi pervezetésre vonatkozó törvényi előírásokra.

A fent bemutatott indokolások alapján álláspontom szerint az indítvány által támadott Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontja nem ütközik az Alaptörvény rendelkezéseibe.

Kérem tájékoztatásom szíves elfogadását.

Budapest, 2019. november „12” .

Tisztelettel:
dr. Varga Judit

